



SCAN-Clim: инструмент за подпомагане на анализа на адаптирането на вредителите към климатичните условия въз основа на класификация на климата

Категоризациите и оценките на риска на вредители, изготвени от Европейския орган по безопасност на храните (EFSA), включват оценка на потенциалната възможност за установяване на вредители по растенията.

Заедно с наличието на растения гостоприемници, анализът на климатичната пригодност е важен елемент за анализиране на вероятността от потенциално установяване на конкретен вредител в даден район.

Този инструмент позволява на потребителя да съпостави климата, при който даден вредител вече се е разпространил с климата в района, подложен на оценка на риска от вредители, като се използват карти за класификация на климата, като напр. класификацията Көрпен–Geiger. Тази методология се използва широко в контекста на категоризациите на вредители, изготвени от EFSA (през 2021 г. тя е била използвана в повече от 30 категоризации на вредители), където са необходими опростени и кратки анализи.

В контекста на категоризациите на вредителите на EFSA, поради ограничения във времето, този подход обикновено се прилага на ниво държава (т.е. като се използват наблюдения на вредители на ниво държава и се вземат предвид всички климатични условия в една и съща страна) и след това се прецизира, ако е необходимо.

SCAN-Clim е инструмент, който предоставя анализ на климатичната пригодност въз основа на климатичните класификации. Настоящата версия е първият прототип на инструмента, който понастоящем се използва за подпомагане на анализа на EFSA, относно климатичната пригодност за категоризиране на вредителите и за количествена оценка на риска от вредители.

Към този момент резултатите от SCAN-Clim се базират на класификацията Көрпен–Geiger, базирана на периода 1986–2010 г., въпреки това, SCAN-Clim може лесно да се актуализира с различни климатични класификации.

При стартиране на този инструмент е необходимо единствено въвеждането на научното наименование на оценявания организъм. SCAN-Clim се свързва с глобалната база данни на EPPO, след което изтегля таблицата за разпространение на вредители, извлича списъка със съответните климатични условия и растерният файл Körpen–Geiger, и предоставя на потребителя карта на климатичната пригодност въз основа на информацията на ниво държава.

Този инструмент е бил използван за първи път при изготвянето на категоризацията на колорадски бръмбар (*Leptinotarsa decemlineata*), вредител по картофите.

Досега SCAN-Clim е бил използван при изготвянето на 15 публикувани научни становища и 18 категоризации на вредители, изготвени от EFSA.

SCAN-Clim е в процес на непрекъснато развитие. Текущата версия се разпространява между служителите на EFSA, за да подкрепи дейностите на работните групи. По-нататъшното развитие на този инструмент, включва разработването на интерактивно уеб приложение, базирано на R Shiny, което ще бъде достъпно чрез портала на EFSA R4EU (очаква се да бъде актуализиран през 2022 г.).

Източник:

SCAN-Clim: a tool to support pest climate suitability analysis based on climate classification, EFSA Journal 2022;20(2):7104 – <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/7104>

Други научни становища и актуална информация в областта на здравето на растенията, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Николай Спасов, главен експерт

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ

12.05.2022 г.